

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΥΔ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗ:
«ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΓΓΕΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ»**

(Αναφέρεται το ερώτημα και με πλάγια και έντονη γραμματοσειρά η απάντηση)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

- Η α.π. 165/20277/06-02-2018 Απόφαση του ΥΠΑΑΤ περί εξοικονόμησης ύδατος, μάλλον είναι αυτή που απαντά σε μια σειρά θεμάτων. Καθώς δεν την έχουμε, θα μας την στείλετε ??

Η απόφαση έχει ήδη αποσταλεί. Το ΦΕΚ της απόφασης είναι: ΦΕΚ 863/12-03-2018, τ. Β΄

- Στο πλαίσιο αυτής –και χωρίς να την έχουμε δει–, έχει καλυφθεί το όλον ζήτημα ή απαιτείται κάτι περαιτέρω (π.χ. υπολογιστικά κλπ.) ??

Η ανωτέρω απόφαση (165/20277/06-02-2018) προτείνει νέους υπολογισμούς, πέραν αυτών που γίνονται από τις συνηθισμένες μελέτες των υδραυλικών έργων. Συγκεκριμένα, με την απόφαση αυτή προκύπτει αρχικά η ανάγκη εκπόνησης μελέτης για τον υπολογισμό της δυνητικής εξοικονόμησης νερού μιας επένδυσης άρδευσης, ενός «μεγέθους» που αφορά σε κριτήριο επιλεξιμότητας αλλά και σε κριτήριο επιλογής για το Μέτρο 4.3.1. Επίσης, δίνονται οι προδιαγραφές για την εκπόνηση μελέτης υπολογισμού της πραγματικής μείωσης της χρήσης του νερού, ενός «μεγέθους» που αφορά σε κριτήριο επιλεξιμότητας και που περιλαμβάνεται στον υπολογισμό του δείκτη αποτελέσματος του ΠΑΑ, με τίτλο: «Αύξηση αποδοτικότητας ως προς τη χρήση ύδατος στη γεωργία σε υποστηριζόμενα έργα του ΠΑΑ (5Α)».

- Τα θέματα περί ΣΔΛΑΠ και αντιμετώπισή τους εκτιμούμε ότι έχουν συμφωνηθεί με την Ε.Γ.Υ. (?) (π.χ. έγγραφο «αρμόδιας αρχής» (?) περί συμβατότητας με ΣΔΛΑΠ ή δήλωση δικαιούχου, έγγραφο «αρχής» (?) περί ποιο υδάτινο σώμα αφορά το προτεινόμενο έργο, η αντιμετώπιση ποσοτικής κατάστασης επιφανειακών σωμάτων κλπ.)

Μετά από επικοινωνία με την Ε.Γ.Υ. διευκρινίστηκαν τα ακόλουθα: Η έγκριση συμβατότητας με τα ΣΔΛΑΠ δίνεται από τις Δ/νσεις Υδάτων μέσα από τη διαδικασία γνωμοδότησης επί της περιβαλλοντικής αδειοδότησης ενός έργου.

Επιπλέον, όλα τα έργα που αδειοδοτήθηκαν πριν την έγκριση των ΣΔΛΑΠ ελέγχθηκαν για τη συμβατότητά τους κατά την εκπόνηση των ΣΔΛΑΠ και συνεπώς θεωρούνται ως συμβατά. Κατά συνέπεια, ως προς τη συμβατότητα με τα ΣΔΛΑΠ αρκεί η ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ ή απαλλαγή. Τα παραπάνω ισχύουν αντίστοιχα και για την εφαρμογή του άρθρου 4.7 της Οδηγίας 2000/60 για τους ταμιευτήρες. Ως προς το υδάτινο σώμα που επηρεάζεται από την επένδυση, αυτό φαίνεται επίσης στην περιβαλλοντική αδειοδότηση. Επιπλέον εντός των ημερών θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΚΑ όλη η γεωγραφική πληροφορία, οπότε θα μπορούν οι δικαιούχοι να βλέπουν τα σώματα και την κατάσταση αυτών σε χάρτη. Κατά συνέπεια επαρκεί δήλωση του δικαιούχου για το υδάτινο σώμα και την κατάστασή του ως προς την ποσότητα. Σημειώνεται ότι

για την απαίτηση χαρακτηρισμού της ποσοτικής κατάστασης στα επιφανειακά υδάτινα σώματα γίνεται αποδεκτό το οικολογικό δυναμικό.

Μετά τα παραπάνω διορθώνεται σχετικά ο οδηγός διοικητικού ελέγχου, ενώ παράλληλα στο υπόδειγμα της αίτησης στήριξης συμπληρώνεται δήλωση του δικαιούχου σχετικά με το υδάτινο σώμα που επηρεάζεται από την επένδυση και την κατάστασή του ως προς την ποσότητα.

- Στα κριτήρια επιλεξιμότητας Δράσης – σχέδιο Πρόσκλησης 4.3.1, α/α 2.β , ζητείται συμβατότητα με τους όρους επιλεξιμότητας άρθρου 46 Καν.1305/2013. Ο Οδηγός του «σχεδίου» Πρόσκλησης , σελ.10, αναλύει πώς εξετάζεται το 2.β. Παρακαλούμε να διευκρινιστεί η αναφορά στο άρθρο 46 παράγραφος 2 (τελευταίο εδάφιο) του Καν.1305/2013 : «Τα μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του διαχειριστικού σχεδίου λεκάνης απορροής ποταμού, σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα και αφορούν τον γεωργικό τομέα έχουν προσδιοριστεί στο σχετικό πρόγραμμα μέτρων.» και ειδικότερα τί εννοείται ως «σχετικό πρόγραμμα μέτρων» : είναι το Βασικό και Συμπληρωματικό Πρόγραμμα Μέτρων του εκάστοτε εγκεκριμένου Σ.Δ.Λ.Α.Π. ??

Είναι το βασικό και συμπληρωματικό πρόγραμμα μέτρων του εκάστοτε εγκεκριμένου ΣΔΛΑΠ.

- Ενδιαφέρουσα ιδιαίτερα φαίνεται η αναφορά στο «σχέδιο» περί χρησιμοποίησης Αξιολογητών από το δημόσιο. Θα παρακαλούσαμε να μας πείτε πώς προβλέπετε να γίνει αυτό (πρόσκληση – επιλογή) ή έστω τις απαιτήσεις που τίθενται, ώστε να εξεταστεί για χρήση στην Πρόσκληση. ***Σύμφωνα με τη Διαδικασία 1.1.3 του ΣΔΕ, στην περίπτωση αξιολογητών που είναι υπάλληλοι άλλων φορέων του Δημοσίου ή και ανεξάρτητοι αξιολογητές, η επιλογή τους γίνεται μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.***

- το «κάτω των 2,2 εκ.ευρώ» πρέπει να οριστεί σαφώς : έργο με Π/Υ = 2,2 εκ.ευρώ, εντάσσεται σε Πρόσκληση Περιφέρειας ή της Υπηρεσίας σας ?

Σύμφωνα με το ΠΑΑ 2014-2020 και τον οδηγό διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης η διαχείριση των έργων μέχρι του ορίου προϋπολογισμού 2,2 εκ. € πραγματοποιείται σε περιφερειακό επίπεδο. Συνεπώς, η διαχείριση έργου Π/Υ=2,2εκ.€ θα γίνει από την ΕΥΔ Περιφέρειας. Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020, Μονάδα Δημοσίων Υποδομών και Παρεμβάσεων θα διαχειριστεί έργα άνω των 2,2 εκ€.

- Κρατικές ενισχύσεις στην κατηγορία των έργων Πρόσκλησης 4.3.1, έχουμε κάτι ως διευκρίνιση/επισημάνση/κατεύθυνση, ειδικότερο εκτός των εν γένει κανονιστικών κειμένων ?? κρίνεται ότι αν υπάρχει, θα βοηθούσε. Προφανώς πρέπει να μπου όλα τα κανονιστικά στα «σχετικά» της Πρόσκλησης και ζητηθούν από τους φορείς τα κατάλληλα αποδεικτικά κλπ. εφόσον έχει ολοκληρωθεί η συνεργασία σας με την ΕΥΚΕ , παρακαλούμε να μας ενημερώσετε σχετικά.
Η δράση: «Υποδομές εγγείων βελτιώσεων» βασίζεται στο άρθρο 42 της Σ.Λ.Ε.Ε. και δεν εμπίπτει στην τήρηση κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων. Σχετική επιθεβαίωση έχει ήδη

δοθεί από την Ε.Υ.Κ.Ε. (επισυνάπτεται το υπ' αριθμ. 40697/ΕΥΚΕ/609/13.04.2018 έγγραφο της ΕΥΚΕ).

- Το ζήτημα της **κεντρικής συνεργασίας με την ΕΓΥ**, για την υπηρεσία και τον τρόπο αντιμετώπισης θεμάτων που άπτονται των ΣΔΛΑΠ, ενιαία στις περιφέρειες, κρίνεται ιδιαιτέρως σημαντικό - απαραίτητο.

Ήδη, η έως σήμερα συνεργασία με τη Δ/νση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αλλά και μετά την έγκριση των αναθεωρημένων ΣΔΛΑΠ, δείχνει ότι πρέπει σαφώς να οριστεί ποιος είναι ο υπεύθυνος φορέας για να εξετάζει και δίνει τέτοιες γνωμοδοτήσεις, ειδικά δε για τα έργα που έλαβαν Περιβαλλοντική Αδειοδότηση πριν την έγκριση των ΣΔΛΑΠ (αρχικών).

Σχετική απάντηση ανωτέρω.

- Παρακαλούμε να διευκρινιστεί **εάν** υπάρχουν κατηγορίες πράξεων όπου δεν απαιτείται ο υπολογισμός του δείκτη IRR (εκτός των μελετών).

Ο δείκτης IRR υπολογίζεται στη γεωργοοικονομοτεχνική ή στη μελέτη οικονομικής σκοπιμότητας. Αιτήσεις στήριξης που δεν περιλαμβάνουν τις μελέτες αυτές βαθμολογούνται με 0 μονάδες στο εν λόγω κριτήριο.

- **Αποταμιευμένο νερό** (αριθμητής του κλάσματος): να διευκρινιστεί ποιος το δηλώνει και ποιος το πιστοποιεί. Αφορά σημερινά (κατά την ημ/νία υποβολής αίτησης) αποθέματα ή γενικά τη χωρητικότητα του ταμιευτήρα;

Ο αριθμητής του κλάσματος, δηλαδή το Αποταμιευμένο νερό είναι η χωρητικότητα ταμιευτήρα που προκύπτει από εγκεκριμένη μελέτη.

- Για τη «διαχείριση» ύδατος σε ταμιευτήρα, **ποιος φορέας / πώς θα αποφανθεί** ? Ενδεικτικά για έργο που προτείνει δίκτυα να συνδεθούν με ταμιευτήρα (κριτήριο επιλογής 3.1 : ο βαθμός «100»), με ποιόν τρόπο ελέγχεται αν μπορεί όντως ο ταμιευτήρας να χορηγήσει νερό ?

Ίσως η περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου όπως γράφει ο Οδηγός, α) αλλά αν έχει αδειοδοτηθεί για ποικίλες χρήσεις ή και φορείς, β) αν έχουν αλλάξει τα δεδομένα ποσοτήτων διαθέσιμων, κλπ. μάλλον είναι δύσκολο να εξαχθεί.

Η βεβαίωση Δικαιούχου διαχειριστή που αναφέρεται στον Οδηγό, κατά την κρίση μας δεν επαρκεί. Κρίνεται απαραίτητη η κεντρική συνεργασία με ΕΓΥ γι' αυτό.

Από τη μελέτη του ταμιευτήρα και την περιβαλλοντική αδειοδότησή του προκύπτει η δυνατότητα σύνδεσης με δίκτυο. Σημειώνεται ότι σε όλες τις περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις ταμιευτήρων άρδευσης περιγράφεται υποχρεωτικά και το δίκτυο που θα συνδεθεί. Η περιβαλλοντική αδειοδότηση οφείλει να τροποποιηθεί σε οποιαδήποτε αλλαγή χρήσης του ταμιευτήρα (ν.4014/2011 –Τροποποίηση ΑΕΠΟ).

- Οι Προσκήσεις των Περιφερειών πληρώνουν ΚΑΙ μελέτες , δλδ. ανώριμα έργα ? Το κριτήριο Επιλογής 4.1 με ελάχιστο βαθμό «50» στα έργα με οριστική μελέτη-αδειοδοτήσεις που χρήζουν επικαιροποίησης, δεν σημαίνει αποκλεισμό των έργων Χωρίς μελέτη , απλά δεν παίρνει βαθμό το έργο. Στην ανάλυση του Οδηγού, δεν είναι σαφές. ΕΝΩ το «2.επιλεξιμότητα πράξης» στον Οδηγό , προβλέπει να υπάρχει αδειοδότηση, και στη σελ.17 σημείο 7 γράφει : «Σε περίπτωση πράξης που αφορά εκπόνηση μελέτης και κατασκευής...» . Τι ισχύει για τις Προσκήσεις περιφερειών για έργα κάτω των 2,2 εκ.ευρώ ? πρέπει να διευκρινιστεί και είναι σαφές οριζόντια στις περιφέρειες.

Πράξεις που περιλαμβάνουν Υποέργο για την εκπόνηση μελέτης και Υποέργο κατασκευής δεν αποκλείονται. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον η σχετική πράξη ενταχθεί στο ΠΑΑ θα πρέπει μετά την εκπόνηση του μελέτης (δηλαδή την ολοκλήρωση του Υποέργου της μελέτης) να γίνει επαναξιολόγηση του Υποέργου της κατασκευής ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Η υποχρέωση αυτή αναφέρεται στον οδηγό διοικητικού ελέγχου, αλλά και στους ειδικούς όρους της απόφασης ένταξης. Η περιβαλλοντική αδειοδότηση απαιτείται στο πλαίσιο του κριτηρίου επιλεξιμότητας 2β εφόσον πρόκειται για το κατασκευαστικό έργο.

- Κριτήριο επιλογής 2.1 : «**Ανάλυση ωφέλειας – κόστους**» : θα βοηθούσε εάν υπήρχε κάποιο πρότυπο για να δοθεί στις ΕΥΔ - πρόσκληση.

Στη σελίδα:

http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/Egeies Beltioseis/sxediasmos egg_ergon/4_in_TEXNIKES_PRODIAGRAFES_SYNOPTIKON_MELETON_OIKONOMIKHS_SKOPIMOTITAS.pdf είναι ανηρτημένες οι προδιαγραφές των μελετών οικονομικής σκοπιμότητας των εγγειοβελτιωτικών έργων.

- Στην περίπτωση VI, το: «Οι σωρευτικές επιπτώσεις της κατασκευής ενός ταμιευτήρα θα συνεκτιμηθούν με τυχόν άλλες παρεμβάσεις στη σχετική Λεκάνη Απορροής (ΛΑΠ) ως εκ τούτου όλα τα εν δυνάμει έργα που αφορούν στη σχετική ΛΑΠ θα επανεξετάζονται στο πλαίσιο του άρθρου 4(7) της Οδηγίας 2000/60» ποιος / πώς θα το κρίνει ?

Σχετική απάντηση ανωτέρω.

- Για τη Συμβατότητα με ΣΔΛΑΠ ζητά ο Οδηγός :

Έγγραφο της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής από το οποίο θα προκύπτει η συμβατότητα της προτεινόμενης πράξης με ΣΔΛΑΠ ή σε περίπτωση που η προτεινόμενη πράξη αφορά υφιστάμενη υποδομή άρδευσης: υπεύθυνη δήλωση δικαιούχου από την οποία να προκύπτει ότι η προτεινόμενη πράξη εμπίπτει σε σχετικό ΣΔΛΑΠ. Η αντιμετώπιση έχει τη σύμφωνη γνώμη της ΕΓΥ ? πρέπει να καθοριστεί η υπηρεσία που θα την εκδίδει.

Σχετική απάντηση ανωτέρω.

- Ο Οδηγός γράφει «Για έργα ταμείωσης χειμερινών απορροών: Βεβαίωση αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής σχετικά με την τήρηση εφαρμογής του άρθρου 4(7) της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.» Αυτή δεν είναι / καλύπτεται η περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου?

Σχετική απάντηση ανωτέρω.

- Η Πρόσκληση αφορά σε **Νέες Γεωτρήσεις** (αδειοδοτημένες βέβαια όπως προβλέπεται)??
Νέες κατασκευές γεωτρήσεων αποτελούν μη επιλέξιμες δαπάνες καθώς, δεν οδηγούν σε εξοικονόμηση ύδατος (δεν συμβάλουν στη στόχευση της δράσης 4.3.1.). Για το λόγο αυτό δεν αναφέρονται και στην ενότητα 8.2.4.3.7.1. «Περιγραφή του τύπου πράξης» του εγκεκριμένου ΠΑΑ 2014-2020.

- Παρακαλούμε να δοθούν διευκρινήσεις περί αντιμετώπισης του **ΦΠΑ**, σε περιπτώσεις που ενδέχεται να γίνεται συμψηφισμός , π.χ. έργα δικτύων κλπ. που διαχειρίζονται (φορέας λειτουργίας) από ΤΟΕΒ – χωρίς πραγματικά και δυστυχώς να γνωρίζουμε σήμερα πώς λειτουργούν/οφείλουν οι ΤΟΕΒ.

Βλ. σχετική απάντηση κατωτέρω για δυνατότητα αναστροφής υποχρέωσης όσον αφορά το ΦΠΑ και για την επιλεξιμότητα του Φ.Π.Α.

- **ΓΙΑΤΙ** για τα έργα άνω των 2,2 εκ. €, ΔΕΝ ζητείται όπως για τα κάτω των 2,2 «Απόφαση αρμοδίων ή και συλλογικών οργάνων του δυνητικού δικαιούχου ή άλλων αρμοδίων οργάνων, όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία, για την υποβολή της αίτησης στήριξης»?

Για εγγειοβελτιωτικά έργα άνω των 2,2 εκ. € οι δικαιούχοι είναι φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, αρμόδιοι για το σχεδιασμό τους σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και δεν απαιτείται απόφαση συλλογικού ή άλλου οργάνου.

- Η απαίτηση τα έργα έως 2,2 εκ. ευρώ να μην απαιτούν (κατ'ουσίαν) **ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ**, παρακαλούμε και πάλι να επανεξεταστεί (είχαμε καταθέσει αντιρρήσεις στην 6η Γραπτή έγκρισης κριτηρίων, δεν έγιναν αποδεκτές τότε).

Τα κριτήρια έχουν οριστικοποιηθεί. Για έργα προϋπολογισμού μέχρι του ορίου των 2,2 εκ.€ απαιτείται τουλάχιστον καθορισμός προσωρινής τιμής μονάδας από δικαστήριο.

- Αναφορικά με τα **πilotικά δίκτυα παρακολούθησης μετεωρολογικών και υδροεδαφολογικών δεδομένων**, καθώς και παραμέτρων που αφορούν στην ποιότητα και στην ποσότητα του νερού άρδευσης, αναφέρουμε:

Σχετικό στο **ΣΔΛΑΠ Θεσσαλίας** είναι το **Μέτρο M08B0502 «Ηλεκτρονική ετήσια καταγραφή μετρήσεων των απολήψεων επιφανειακών και υπογείων υδάτων»** όπου προβλέπεται η ανάπτυξη μιας ηλεκτρονικής εφαρμογής στην οποία οι χρήστες θα συμπληρώνουν απευθείας την καταγεγραμμένη απόληψη ύδατος και θα μπορούσε σε πρώτη φάση pilotικά να εφαρμοστεί για τους παρόχους υπηρεσιών ύδατος για αγροτική χρήση: οι Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων (ΓΟΕΒ, ΤΟΕΒ, ΑΟΣΑΚ κ.α.), η ΕΥΔΑΠ, η ΕΥΑΘ, η Εταιρεία Παγίων ΕΥ- ΔΑΠ, η Εταιρεία Παγίων ΕΥΑΘ, οι ΟΤΑ

Α΄ και Β΄ βαθμού και λοιποί φορείς που παρέχουν νερό άρδευσης σε τελικούς χρήστες (ΚΥΑ 135275/2017). Η ετήσια ηλεκτρονική καταγραφή είναι υποχρεωτική για όλες τις απολήψεις άνω των 3650κ.μ./έτος. Εκτός αυτού του πλαισίου, δεν γνωρίζουμε κατά πόσο προβλέπεται η δράση στο ΣΔΛΑΠ (δεν βρίσκεται με πρώτη ανάγνωση) και επιπλέον αφενός μάλλον τίθενται θέματα συμβατότητας και πολύ-παραγωγής βάσεων δεδομένων, αφετέρου διαφοροποίησης αντικειμένου με τα λοιπά έργα Πρόσκλησης, άρα μάλλον διαχειριστικά δύσκολοι συσχετισμοί. Θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί η συγκεκριμένη δράση διαφορετικά?

Η αναφορά για πιλοτικά δίκτυα παρακολούθησης μετεωρολογικών και υδροεδαφολογικών δεδομένων και παραμέτρων που αφορούν στην ποιότητα και την ποσότητα του αρδευτικού νερού, αφορά σε ερευνητικά προγράμματα που υλοποιούνται από το ΥΠΑΑΤ και έχουν ως στόχο τη χάραξη βιώσιμης πολιτικής για το νερό (συμπληρωματικό δίκτυο παρακολούθησης του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης των Υδάτων της ΕΓΥ).

Προκειμένου να μην δημιουργείται παρανόηση, διαγράφεται από το σχέδιο πρόσκλησης (Κεφάλαιο Ι. Περιεχόμενο της πρόσκλησης) η σχετική αναφορά στα δίκτυα αυτά.

Σημειώνεται ότι το Μέτρο Μ08Β0502 «Ηλεκτρονική ετήσια καταγραφή μετρήσεων των απολήψεων επιφανειακών και υπογείων υδάτων» που περιγράφεται στα ΣΔΛΑΠ αφορά στην καταγραφή των μετρήσεων κατανάλωσης αρδευτικού νερού.

1. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- Πρέπει να γίνει διάκριση των αρμοδιοτήτων μεταξύ των Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού

Αρμοδιότητα Δήμων – άρθρο 94 του Ν. 3852/2010 - προσθήκη στο άρθρο 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων

Αρμοδιότητα Περιφερειών – άρθρο 186 του Ν. 3852/2010 - προσθήκη στο άρθρο 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων

Υπάρχει πολύπλοκη πρότερη νομοθεσία που αναφέρεται στο www.minagric.gr

Ισχύει η δυνατότητα υλοποίησης έργου με προγραμματική σύμβαση του άρθρου 99 του Ν. 3852/2010; Ποια στοιχεία υποβάλλονται κατά την αίτηση στήριξης;

Σύμφωνα με το ΠΑΑ 2014-2020 δικαιούχος των σχετικών πράξεων είναι δημόσιος φορέας και ειδικότερα για έργα μέχρι του ορίου προϋπολογισμού 2,2εκ. €: ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού. Ο δικαιούχος θα πρέπει να έχει τη σχετική αρμοδιότητα σύμφωνα με τη νομοθεσία, ενώ παράλληλα έχει την ευθύνη τήρησης των όρων και υποχρεώσεων της απόφασης ένταξης.

- Ισχύει ή όχι η δυνατότητα αναστροφής υποχρέωσης όσον αφορά τον Φ.Π.Α., σύμφωνα με την ΠΟΛ 1253/10.12.2014 της Γ.Γ. Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών – φαίνεται ότι όταν το έργο λειτουργεί από Ο.Ε.Β. δεν μπορεί να ισχύσει, τι γίνεται αν ο φορέας λειτουργίας είναι Ο.Τ.Α.;

Τα έργα της δράσης 4.3.1: «Υποδομές εγγείων βελτιώσεων» δεν χρησιμοποιούνται σε φορολογητέα δραστηριότητα σύμφωνα με το Ν. 4002/2011 (ΦΕΚ 180/Α/22-8-2011), άρθρο 18, παράγραφος 3β και την ΠΟΛ.1242/24-11-2011. Κατά συνέπεια, δεν ισχύει η δυνατότητα αναστροφής της υποχρέωσης απόδοσης του ΦΠΑ. Σημειώνεται ότι στις σχετικές πράξεις, ο ΦΠΑ θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη εφόσον δεν είναι ανακτήσιμος.

- Η υποχρέωση εκπόνησης γεωργοοικονομοτεχνικής μελέτης ισχύει για όλες τις κατηγορίες επενδύσεων ή μόνο για κατασκευή νέου έργου - επέκταση σε μη αρδευόμενη έκταση;

Στα αρδευτικά-αποστραγγιστικά έργα καθώς και στα φράγματα -λιμνοδεξαμενές για αρδευτικούς σκοπούς, απαιτείται η ύπαρξη Γεωργοτεχνικοοικονομικής μελέτης (Π.Δ. 696/1974, άρθρο 196).

- Η πρόσκληση χρειάζεται έγκριση από την Ε.Υ.Κ.Ε; Πως αντιμετωπίζεται το κριτήριο περί συμβατότητας της πράξης με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων; Στα οικονομικά στοιχεία αναφέρεται ότι η πρόσκληση δεν αφορά έργα με έσοδα, σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 65 του Καν 1303/2013.

Ως προς τη συμβατότητα με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων βλ. απάντηση ανωτέρω.

Ως προς τα έσοδα σημειώνονται τα εξής:

Σύμφωνα με το άρθρο 61 του Καν. 1303/2013: «Πράξεις που παράγουν καθαρά έσοδα μετά την ολοκλήρωσή τους», οι παράγραφοι 1 έως 6 του εν λόγω άρθρου δεν εφαρμόζονται για πράξεις για τις οποίες τα ποσά ή τα ποσοστά στήριξης καθορίζονται στο Παράρτημα II του Κανονισμού ΕΓΤΑΑ (Καν. 1305/2013).

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 65 του Καν. 1303/2013, η παράγραφος 8 του εν λόγω άρθρου δεν εφαρμόζεται για πράξεις για τις οποίες τα ποσά ή τα ποσοστά στήριξης καθορίζονται στο Παράρτημα II του Κανονισμού ΕΓΤΑΑ (Καν. 1305/2013).

Το ποσοστό στήριξης της δράσης: «Υποδομές εγγείων βελτιώσεων» του μέτρου 4.3: «Στήριξη για επενδύσεις σε υποδομές που συνδέονται με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας» σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 4 του Κανονισμού 1305/2013, καθορίζεται στο Παράρτημα II του Κανονισμού ΕΓΤΑΑ και κατά συνέπεια δεν εφαρμόζονται τα οριζόμενα στα άρθρα 61 και 65 του Καν. 1303/2013.

- Ο φορέας λειτουργίας είναι οπωσδήποτε Ο.Ε.Β.; σε περιπτώσεις που δεν έχει συσταθεί ή λειτουργεί ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 46 του Ν. 4456/2017; Υποβάλλεται κάποιο στοιχείο στην πρόσκληση ή μόνο η αναφορά στην αίτηση στήριξης;

Ο φορέας λειτουργίας θα πρέπει να εξασφαλίζεται με την ολοκλήρωση της πράξης και θα πρέπει να είναι σύμφωνος με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

Για την εξέταση του κριτηρίου επιλεξιμότητας: «Βιωσιμότητα, λειτουργικότητα και αξιοποίηση της πράξης», ο δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει στο πλαίσιο της τυποποιημένης αίτησης να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο τα παραδοτέα της πράξης θα αξιοποιηθούν και να υποβάλει τα απαραίτητα στοιχεία/τεκμήρια (π.χ. Κανονιστικό πλαίσιο ορισμού του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης) ή να προβλέπει τις αναγκαίες ενέργειες με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συντήρηση και λειτουργία της πράξης. Επιπλέον, στην αίτηση στήριξης δηλώνεται ο φορέας λειτουργίας/συντήρησης της πράξης.

2. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΠΡΑΞΗΣ

- Στο περιεχόμενο της πρόσκλησης υπάρχει αναφορά σε έργα που συμπεριλαμβάνονται στα εγκεκριμένα ΣΔΛΑΠ (κείμενο της δράσης στο Π.Α.Α 2014 – 2020). Στον Οδηγό στην ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΠΡΑΞΗΣ αναφέρεται στις επιμέρους κατηγορίες η συμβατότητα με εγκεκριμένο ΣΔΛΑΠ, η οποία βεβαιώνεται από αρμόδια περιβαλλοντική αρχή. Καθώς στα ΣΔΛΑΠ δεν περιέχονται συγκεκριμένα έργα, ώστε να αποφεύγονται και οι δεσμεύσεις για υλοποίησή τους, καλύπτει την επιλεξιμότητα η βεβαίωση συμβατότητας αρμόδιου φορέα; Προτείνονται ως αρμόδιοι φορείς οι Δ/νσεις Υδάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων – να απαλειφθεί η υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου για υφιστάμενη υποδομή άρδευσης.

Σχετική απάντηση ανωτέρω.

- Δεν αναφέρεται η άδεια χρήσης νερού ή η νόμιμη απαλλαγή στις προϋποθέσεις των επιμέρους κατηγοριών επενδύσεων.

Για υφιστάμενη υποδομή προστίθεται στα κριτήρια επιλεξιμότητας άδεια χρήσης νερού ή νόμιμη απαλλαγή.

- Στα έργα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων δεν είναι απαιτητή η υδρομέτρηση;

Στον οδηγό διοικητικού ελέγχου προστίθεται ότι και για τα έργα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης υφιστάμενων αρδευτικών είναι υποχρεωτική η ύπαρξη υδρομετρητή ή η αγορά και εγκατάστασή του μέσω της προτεινόμενης επένδυσης.

- Η προμήθεια υδρομετρητή περιλαμβάνεται ως εργασία στο τεχνικό έργο ή αποτελεί υποέργο προμήθειας από τον αρμόδιο φορέα λειτουργίας;

Η προμήθεια υδρομετρητή, εφόσον απαιτείται, θα πρέπει να περιλαμβάνεται ως εργασία στο τεχνικό έργο.

- Η αρχαιολογική επίβλεψη, μετακίνηση δικτύων Ο.Κ.Ω. και οι αποζημιώσεις ηρτημένης εσοδείας είναι επιλέξιμες δαπάνες;

Οι αναφερόμενες δαπάνες είναι επιλέξιμες και η κάθε μία από αυτές θα πρέπει να συνιστά χωριστό Υποέργο.

3. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

- Οι βεβαιώσεις αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής για την κατάσταση του υδάτινου σώματος που εξυπηρετείται και για την τήρηση του άρθρου 4(7) της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τα έργα ταμείωσης χειμερινών απορροών προτείνεται να εκδίδονται από τις Δ/νσεις Υδάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

Σχετική απάντηση ανωτέρω.

- Δεν αναφέρονται απαραίτητες μελέτες, όπως υδρολογική - υδραυλική μελέτη, γεωτεχνική μελέτη, στατική μελέτη (σε περιπτώσεις φραγμάτων – ταμιευτήρων), μελέτη ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων. Η αναφορά θα γίνεται σε πίνακα απαραίτητων μελετών ;

Στα συνημμένα της πρόσκλησης θα προβλεφθεί ο αναφερόμενος πίνακας.

- Προβλέπεται η σύνταξη πίνακα απαραίτητων εγκρίσεων - αδειοδοτήσεων;

Στα συνημμένα της πρόσκλησης θα προβλεφθεί ο αναφερόμενος πίνακας.

1. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ:

- Στα σχετικά του υποδείγματος της πρόσκλησης δεν μνημονεύονται οι εφαρμοζόμενοι κανονισμοί (π.χ. Κανονισμοί (ΕΕ) 1305/2013, 1303/2013, 480/2014, 651/2014, κ.λ.π.)

Δεν είναι απαραίτητο, ωστόσο είναι στη διακριτική σας ευχέρεια εάν επιθυμείτε να τα προσθέσετε.

- Προτείνεται η αναλυτική αναφορά των όρων του άρθρου, 46 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 που πρέπει να πληρούν οι προτεινόμενες δράσεις προκειμένου οι δαπάνες τους να είναι επιλέξιμες.

Στην πρόσκληση προστίθεται ότι οι απαιτήσεις του άρθρου 46 του Καν. 1305/2013 ανά κατηγορία επένδυσης αναφέρονται στο συνημμένο στην πρόσκληση οδηγό διοικητικού ελέγχου αιτήσεων στήριξης. Ωστόσο, εφόσον ο ΕΦΔ το θεωρεί σκόπιμο μπορεί να προσθέσει αναλυτικά αναφορά και στην πρόσκληση.

- Βάσει ποιού πλαισίου θα μπορούσαν ν' αξιοποιηθούν υπάλληλοι άλλων φορέων του Δημοσίου στη διαδικασία αξιολόγησης, για περιπτώσεις που η ΕΥΔ της Περιφέρειας κρίνει αναγκαία τη συνδρομή ειδικού σε συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο;

Σχετική απάντηση ανωτέρω.

- Η με αρ. πρωτ. 165/20277/06-02-2018 απόφαση της Δ/σης Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων σχετικά με την εξοικονόμηση ύδατος έχει εκδοθεί σε ΦΕΚ;

Το ΦΕΚ της με αριθμ. πρωτ. 165/20277/06-02-2018 απόφασης είναι: ΦΕΚ863/12-03-2018, τ. Β΄.

- Αρμόδια περιβαλλοντική αρχή είναι η Δ/ση Υδάτων της αντίστοιχης Αποκεντρωμένης Διοίκησης;

Σχετική απάντηση ανωτέρω.

2. ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ:

- Το ορθό είναι: «...προσωρινής τιμής μονάδας από το δικαστήριο...»

Διορθώνεται σχετικά στον οδηγό διοικητικού ελέγχου.

- Στην τελευταία παράγραφο της ενότητας 3.2, 1^ο bullet, για την υποβληθείσα ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ αναφέρεται ότι: «...Οι σχετικές αποφάσεις πρέπει να βρίσκονται σε ισχύ...». Βάσει αυτού, η 2^η και η 3^η περίπτωση του κριτηρίου 4.1, θα πρέπει να συμπληρωθεί ως «...αδειοδοτήσεις και ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ σε ισχύ...» αντί της διατύπωσης: «...αδειοδοτήσεις...».

Δε θεωρούμε ότι χρειάζεται τροποποίηση του κριτηρίου επιλογής 4.1. Η υποχρέωση περιβαλλοντικής αδειοδότησης σε ισχύ προκύπτει από το κριτήριο επιλεξιμότητας που εξετάζει τη συμβατότητα της πράξης με τους όρους του άρθρου 46 του Καν. 1305/2013.

- Για την μελέτη δυνητικής εξοικονόμησης ύδατος, συνημμένο της αίτησης στήριξης με α/α 4, του πίνακα «5. Απαιτούμενα δικαιολογητικά» θα πρέπει να υποβληθεί και η σχετική εγκριτική της απόφαση, κατ' αντιστοιχία με το συνημμένο με α/α 17 του ίδιου πίνακα «Γεωργοοικονομοτεχνική μελέτη ή μελέτη οικονομικής σκοπιμότητας και εγκριτική της απόφαση»,
Προστίθεται στα δικαιολογητικά και η εγκριτική απόφαση της μελέτης δυνητικής εξοικονόμησης.
- Αρμόδια περιβαλλοντική αρχή είναι η Δ/νση Υδάτων της αντίστοιχης Αποκεντρωμένης Διοίκησης;
Σχετική απάντηση ανωτέρω.

1) Σχετικά με τον οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης:

- Στην §3. Σημείο 2.α. αναφέρεται ότι «Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση τεχνητού εμπλουτισμού, η προτεινόμενη πράξη θα πρέπει παράλληλα να στοχεύει στη μείωση της κατανάλωσης του νερού (π.χ. να περιλαμβάνει και ανακαίνιση δικτύου με απόληψη από γεωτρήσεις).». Στο Περιεχόμενο της Πρόσκλησης στην σελ.4. αναλύεται ότι «Στο ίδιο πλαίσιο, και οι τεχνητοί εμπλουτισμοί, ως έργα αποκατάστασης της ποσότητας και της ποιότητας των υπόγειων υδάτων, συμβάλλουν στην αντιμετώπιση προβλημάτων υφαλμύρυνσης και στην αποκατάσταση προβληματικών υπόγειων υδάτινων συστημάτων εξασφαλίζοντας παράλληλα νερό για την γεωργία. Τα έργα αυτά συμβάλλουν μόνο έμμεσα στη στόχευση του παρόντος Υπομέτρου και γι'αυτό προτείνονται ως επιλέξιμα, μόνο όταν είναι συμπληρωματικά έργα άλλων προτεινόμενων δράσεων με άμεση στόχευση τη μείωση της κατανάλωσης του νερού (π.χ. ανακαίνιση αρδευτικού δικτύου με απόληψη από γεωτρήσεις). Σε συμφωνία με τα ανωτέρω, η συγκεκριμένη δράση περιλαμβάνει επιπλέον μελέτες και αντίστοιχες κατασκευές έργων:

- ταμίευσης νερού και συνοδών αρδευτικών δικτύων

-τεχνητού εμπλουτισμού υπόγειων υδάτων σε ανακαίνιση δικτύου από γεωτρήσεις»

Από τον συνδυασμό των παραπάνω, δημιουργείται μια ασάφεια σχετικά με το αν , στην συγκεκριμένη ομάδα έργων, θα πρέπει να καταργούνται κατά μέρος ή συνολικά, κάποιες από τις γεωτρήσεις που υποστηρίζουν το δίκτυο όταν αυτό θα συνδεθεί με τον προς κατασκευή ταμιευτήρα.

Το συγκεκριμένο κείμενο του μέτρου αφορά αποκλειστικά τους τεχνητούς εμπλουτισμούς. Πρόκειται δηλαδή για αυτόνομα έργα τεχνητού εμπλουτισμού, όπου σε ότι αφορά στην άρδευση, αυτή συνεχίζει να γίνεται από υπόγεια νερά (υφιστάμενες γεωτρήσεις). Επειδή όμως δεν μπορεί να υπολογιστεί μείωση απωλειών νερού σε έργο τεχνητού εμπλουτισμού, ζητάμε αυτός να συνδέεται με εκσυγχρονισμό υφιστάμενων δικτύων και αγωγών μεταφοράς. Η συγκεκριμένη κατηγορία δεν έχει καμιά σχέση με ταμιευτήρες.

- Πρέπει να αποσαφηνιστεί ποια είναι η «Αρμόδια περιβαλλοντική αρχή» από την οποία εκδίδονται ή θα μπορούν να εκδοθούν τα δικαιολογητικά με αρ. 3. «Έγγραφο της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής από το οποίο θα προκύπτει η συμβατότητα της προτεινόμενης πράξης με ΣΔΛΑΠ ή σε περίπτωση που η προτεινόμενη πράξη αφορά υφιστάμενη υποδομή άρδευσης: υπεύθυνη δήλωση δικαιούχου από την οποία να προκύπτει ότι η προτεινόμενη πράξη εμπίπτει σε σχετικό ΣΔΛΑΠ.», 6. «Έγγραφο της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής από το οποίο θα προκύπτει το υδάτινο σώμα που εξυπηρετεί την προτεινόμενη πράξη και η κατάστασή του ως προς την ποσότητα.» και 8 «Για έργα ταμίευσης χειμερινών απορροών: Βεβαίωση αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής σχετικά με την τήρηση εφαρμογής του άρθρου 4(7) της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.» της σελ. 21, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία. (Κατά την γνώμη μας είναι οι Διευθύνσεις Υδάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων). Στο σημείο δε αυτό θα θέλαμε να τονίσουμε ότι, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα, οι αρμόδιες

διευθύνσεις να ενημερωθούν από το Π.Α.Α., ότι το επόμενο χρονικό διάστημα θα ζητούνται τα συγκεκριμένα έγγραφα από τους δυνητικούς δικαιούχους έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η συνεργασία τους.

Σχετική απάντηση ανωτέρω.

- Με βάση τα όσα αναλύονται σχετικά με τις Μελέτες Υπολογισμού Πραγματικής Μείωσης Ύδατος στην Απόφαση 165/20277/6-2-2018 της Δ/σης Εγγείων βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών Πόρων του Υπ.Α.Α.Τ. και σε συνδυασμό με τις ομάδες έργων όπως αυτές περιγράφονται μαζί με τα αντίστοιχα κριτήρια επιλεξιμότητας τους στην §2 σημ β) ΙΙ και ΙV, δημιουργούνται τα ερωτήματα:
  - i) Οι σχετικές Μελέτες μπορούν να αποτελούν υποέργα των σχετικών πράξεων?
  - ii) Τα έργα για τα οποία απαιτούνται Μελέτες Πραγματικής Μείωσης Ύδατος, με ποια έγγραφα θα θεωρείται ότι ολοκληρώθηκαν με δεδομένο ότι ο υπολογισμός της Πραγματικής Μείωσης Ύδατος εμπεριέχει παρακολούθηση μετρήσεων για 2 έτη για να ακολουθήσει η σύνταξη της σχετικής Μελέτης?
  - iii) Σε περίπτωση που η συγκεκριμένη μελέτη καταλήξει σε μείωση της πραγματικής κατανάλωσης ύδατος χαμηλότερη από το 50% της αντίστοιχης δυνητικής, που αναφέρεται στην σχετική Μελέτη Εκτίμησης Δυνητικής Εξοικονόμησης Ύδατος που υποβάλλεται με την Αίτηση Στήριξης, τότε το έργο αυτό απεντάσσεται?

Οι μελέτες υπολογισμού πραγματικής μείωσης της χρήσης νερού δεν μπορούν να αποτελούν Υποέργο μιας πράξης εφόσον χρονικά δε δύναται να εκπονηθούν εντός της περιόδου επιλεξιμότητας του ΠΑΑ 2014-2020. Τα έργα για τα οποία απαιτούνται μελέτες υπολογισμού πραγματικής μείωσης της χρήσης νερού θεωρούνται ολοκληρωμένα με την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού τους αντικειμένου, ενώ παραμένει η υποχρέωση σύνταξης και υποβολής της σχετικής μελέτης.

Στους ειδικούς όρους του σχεδίου της απόφασης ένταξης προβλέπεται το εξής:

Στις περιπτώσεις πράξεων που σύμφωνα με το άρθρο 46 του Καν. 1305/2013 απαιτείται πραγματική μείωση της χρήσης νερού ανερχόμενη τουλάχιστον στο 50% της δυνητικής εξοικονόμησης, αυτή θα υπολογίζεται εκ των υστέρων (μετά την ολοκλήρωση του έργου) από σχετικό εμπειρογνώμονα με μελέτη βασισμένη στις προδιαγραφές της με αριθμ. 165/20277/06-02-2018 απόφασης της Δ/σης Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών πόρων του ΥΠΑΑΤ. Η πραγματική εξοικονόμηση που θα προκύπτει θα πρέπει να πληροί τον ανωτέρω περιορισμό. Σε αντίθετη περίπτωση, ανακαλείται η απόφαση ένταξης της πράξης (απένταξη πράξης) και επιβάλλονται οι διατάξεις για την ανάκτηση των ποσών ως αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων.

2) Σχετικά με την Πρόσκληση για την υποβολή Πρότασης στο ΠΑΑ:

- Σε σχέση με τους δυνητικούς δικαιούχους του Μέτρου όπως αυτοί αναφέρονται στην § 8.2.4.7.3.4. του τροποποιημένου ΠΑΑ το ερώτημα που τίθεται είναι εάν για έργα με προϋπολογισμό κάτω του

ορίου των 2.2εκ.€ μπορεί να είναι να δικαιούχος η Υπηρεσία του Υπ.Α.Α.Τ. που είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό και την κατάρτιση των έργων που ικανοποιούν αρδευτικές ανάγκες της χώρας.

Η Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ: Δ/νση Εγγείων Βελτιώσεων & Εδαφοϋδατικών Πόρων είναι δικαιούχος της δράσης 4.3.1. για τα εγγειοβελτιωτικά έργα προϋ/σμού >2,2 εκ. € σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΠΑΑ 2014-2020. Ο διαχωρισμός γίνεται κατ εφαρμογή του ΠΔ 94/1993 (ΦΕΚ 40 Α).

- Θεωρούμε ότι χρειάζεται διασαφήνιση σχετικά με το εάν στο περιεχόμενο των πράξεων του μέτρου εμπεριέχονται νέες κατασκευές γεωτρήσεων ή/και δικτύων, μιας και αυτό δεν είναι ξεκάθαρο από το Περιεχόμενο της Πρόσκλησης.

Ως προς τις γεωτρήσεις βλ. απάντηση ανωτέρω.

Η κατασκευή νέων δικτύων είναι επιλέξιμη δαπάνη. Είναι σημαντική όμως η κατανόηση της έννοιας νέο αρδευτικό δίκτυο.

Ισχύουν τα ακόλουθα:

Α. αν πρόκειται για κατασκευή δικτύου σε μια περιοχή όπου δεν υπάρχει καμία υποδομή άρδευσης, δηλαδή σε μία μη αρδευόμενη έκταση, τότε η κατασκευή αφορά σε επέκταση άρδευσης δηλαδή αύξηση αρδευόμενης έκτασης και ισχύουν τα κριτήρια που περιγράφονται στην παράγραφο Ι της ενότητας 8.2.4.3.7.6. «Όροι επιλεξιμότητας» του εγκεκριμένου ΠΑΑ 2014-2020

Β. αν πρόκειται για κατασκευή δικτύου σε μια ήδη αρδευόμενη περιοχή, όπου υφίστανται υποδομές πριν την προτεινόμενη επένδυση (π.χ. ατομικές υδροληψίες, ατομικά δίκτυα, σωλήνες άρδευσης ανοιχτοί ή κλειστοί, δευτερεύοντα ή τριτεύοντα δίκτυα, κ.α.) τότε η κατασκευή αφορά σε βελτίωση υφιστάμενης υποδομής άρδευσης και ισχύουν τα κριτήρια της Παραγράφου Θ της ενότητας 8.2.4.3.7.6. «Όροι επιλεξιμότητας» του εγκεκριμένου ΠΑΑ 2014-2020.

- Στην περίπτωση που δικαιούχος είναι η Περιφέρεια αλλά χρήστης του έργου ΓΟΕΒ-ΤΟΕΒ, οπότε δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 1 του Ν. 4281/2014 (αντιστροφή της υποχρέωσης απόδοσης ΦΠΑ), πως θα χρηματοδοτηθεί ο μη επιλέξιμος ΦΠΑ?

Σχετική απάντηση ανωτέρω.

- Η κατηγορία δράσεων «ενίσχυσης για την χρηματοδότηση πιλοτικών δικτύων παρακολούθησης μετεωρολογικών και υδροεδαφολογικών δεδομένων, καθώς και παραμέτρων που αφορούν στην ποιότητα και στην ποσότητα του νερού άρδευσης ... που εστιάζονται στο νερό άρδευσης και στα αρδευτικά έργα που υλοποιούνται σε περιοχές με έντονη γεωργική δραστηριότητα ...και θα χρησιμοποιηθούν ως συστήματα υποστήριξης λήψης αποφάσεων για το σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας βιώσιμης γεωργικής πολιτικής αναφορικά με την ορθολογική διαχείριση του νερού άρδευσης» όπως αναφέρεται στο Περιεχόμενο της Πρόσκλησης, μπορούν να χρηματοδοτηθούν αυτόνομα ή είναι μόνο συμπληρωματικά κάποιων από τις άλλες κατηγορίες κατηγορίες (εκσυγχρονισμός των υπαρχόντων δικτύων άρδευσης καθώς και των σχετικών υποστηρικτικών τους

υποδομών, ανακαίνιση και αντικατάσταση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, χρήση ανακυκλωμένων υδάτων?

Σχετική απάντηση ανωτέρω.

- Προτείνουμε την αναδιαμόρφωση του κειμένου της §1 της πρόσκλησης μιας και η μεταφορά τους αυτολεξεί από το κείμενο της παραγράφου 8.2.4.3.7.1. «Περιγραφή του τύπου της Πράξης» του τροποποιημένου ΠΑΑ, είναι σχετικά πολύπλοκο και μπορεί να οδηγήσει τους δικαιούχους σε παρανοήσεις, όπως π.χ. το θέμα αναφοράς σε επιλεξιμότητα Μελετών, την ίδια στιγμή που τα «ανώριμα» έργα δεν βαθμολογούνται καθόλου στο κριτήριο επιλογής 4.2. (οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης σελ. 8.). Μια πιθανή εκδοχή της συγκεκριμένης παραγράφου θα μπορούσε να είναι:

«Ο κύριος στόχος του μέτρου αυτού είναι η επίτευξη μιας ισορροπίας μεταξύ της προστασίας του περιβάλλοντος και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, αφού οι εγγειοβελτιωτικές υποδομές αφορούν έργα τα οποία υλοποιούνται στην βάση κανονιστικών περιορισμών (κυρίως για περιβαλλοντικούς λόγους) για την εξασφάλιση αρδευτικού νερού για την ενίσχυση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής γεωργίας.

Ως κύριος τομέας εστίασης για το υπομέτρο 4.3.1 ορίζεται η προτεραιότητα 5Α (αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης νερού από τη γεωργία) ενώ η βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς (προτεραιότητα 2Α) αποτελεί έμμεσο στόχο του μέτρου αυτού.

Η βελτίωση της αποδοτικότητας της χρήσης του νερού στη γεωργία (5Α) απαιτεί μια ολιστική προσέγγιση στη λειτουργία και διαχείριση του συστήματος: υδροληψία-μεταφορά-διανομή - εφαρμογή στο φυτό.

Τα έργα που υποστηρίζονται από την παρούσα δράση αφορούν σε μέτρα διαχείρισης της ζήτησης του νερού στη γεωργία και συμπεριλαμβάνονται στα εγκεκριμένα ΣΔΛΑΠ.

Πρώτης προτεραιότητας είναι τα έργα που στοχεύουν στη μείωση απωλειών και στην εφαρμογή μεθόδων άρδευσης υψηλής αποδοτικότητας (π.χ. κλειστά δίκτυα σε συνδυασμό με στάγδην άρδευση) με αντικατάσταση υπαρχόντων πεπαλαιωμένων δικτύων άρδευσης. Τα έργα αυτά συμβάλλουν άμεσα στην αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης του νερού στη γεωργία.

Επιπλέον, δίνεται προτεραιότητα και σε έργα που χρησιμοποιούν εναλλακτικές πηγές νερού (ανακυκλωμένα ύδατα).

Στο πλαίσιο αυτό το παρόν υπομέτρο, στηρίζει την υλοποίηση τεχνικών έργων και των αντίστοιχων συνοδευτικών μελετών τους όπως:

1. εκσυγχρονισμός των υπαρχόντων δικτύων άρδευσης καθώς και των σχετικών υποστηρικτικών τους υποδομών,
2. ανακαίνιση και αντικατάσταση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού
3. χρήση ανακυκλωμένων υδάτων

Η καλύτερη παρακολούθηση της κατανάλωσης του αρδευτικού νερού καθώς και ο έλεγχος των εφαρμοζόμενων μεθόδων άρδευσης, συμβάλλει έτσι στη μείωση των απολήψεων του νερού και συνεπώς στη βελτίωση της αποδοτικότητας του νερού για αυτό τον λόγο είναι αναγκαία η ύπαρξης ή η πρόβλεψη εγκατάστασης υδρομετρητή σε κάθε επιλέξιμη πράξη

Η συγκράτηση των χειμερινών απορροών και η διάθεση αυτών κατά τους θερινούς μήνες, όπου η ζήτηση για νερό άρδευσης είναι αυξημένη, οδηγεί σε μείωση των πιέσεων των υπόγειων υδάτων. Σε συνδυασμό δε με την κατασκευή σύγχρονων αρδευτικών δικτύων επιτυγχάνεται συνολικά μείωση της κατανάλωσης του νερού και συνεπώς αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης του νερού στη γεωργία.

Στο ίδιο πλαίσιο, και οι τεχνητοί εμπλουτισμοί, συμβάλλουν στην αντιμετώπιση προβλημάτων υφαλμύρυνσης και στην αποκατάσταση προβληματικών υπόγειων υδάτινων συστημάτων εξασφαλίζοντας παράλληλα νερό για την γεωργία. Τα έργα αυτά συμβάλλουν μόνο έμμεσα στη στόχευση του παρόντος Υπομέτρου και γι' αυτό προτείνονται ως επιλέξιμα, μόνο όταν είναι συμπληρωματικά έργα άλλων προτεινόμενων δράσεων με άμεση στόχευση τη μείωση της κατανάλωσης του νερού (π.χ. ανακαίνιση αρδευτικού δικτύου με απόληψη από γεωτρήσεις). Σε συμφωνία με τα ανωτέρω, η συγκεκριμένη δράση περιλαμβάνει επιπλέον αντίστοιχες κατασκευές έργων:

4. ταμίευσης νερού και συνοδών αρδευτικών δικτύων

5. τεχνητού εμπλουτισμού υπόγειων υδάτων σε ανακαίνιση δικτύου από γεωτρήσεις

Στο παρόν υπομέτρο περιλαμβάνεται και η ενίσχυση για την χρηματοδότηση

6. πιλοτικών δικτύων παρακολούθησης μετεωρολογικών και υδροεδαφολογικών δεδομένων, καθώς και παραμέτρων που αφορούν στην ποιότητα και στην ποσότητα του νερού άρδευσης.

Τα προτεινόμενα δίκτυα εστιάζονται στο νερό άρδευσης και στα αρδευτικά έργα που υλοποιούνται σε περιοχές με έντονη γεωργική δραστηριότητα. Τα δίκτυα αυτά θα χρησιμοποιηθούν ως συστήματα υποστήριξης λήψης αποφάσεων για το σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας βιώσιμης γεωργικής πολιτικής αναφορικά με την ορθολογική διαχείριση του νερού άρδευσης.»

Τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 της πρόσκλησης προκύπτουν από το ΠΑΑ 2014-2020. Ο ΕΦΔ μπορεί να προβεί σε αλλαγές διατύπωσης για την αποσαφήνιση ορισμένων σημείων ή και να προσθέσει στοιχεία που θεωρεί αναγκαία σύμφωνα με το ΠΑΑ και την πρόσκληση. Ωστόσο, στην εκδοχή που προτείνετε δε συμφωνούμε με τη διαγραφή των παραγράφων του ΠΑΑ που αφορούν στην ανεξέλεγκτη ιδιωτική άρδευση.